

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztéségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A vita vége.

Nagybecskerek, október 22.

A képviselőház, a nemzet szuverén akaratának engedelmessé, hatalmas többséggel elfogadta Wekerle miniszterelnök határozati javaslatát, mely szerint kimondja a ház, hogy a vallás szabad gyakorlathoz szóló törvényjavaslatot a képviselőház által elfogadott szövegében változtatlanul fentartja és azt alkotmányos tárgyalás és szíves hozzájárulás végett a főrendiházzal újból közöltetni határozza. Kétségtelennek tartják, hogy immár a főrendiházban meg lesz a többség, a mely hazafias belátással lehetővé teszi a reformtörvény elfogadását.

Szilágyi Dezső igazságügyi miniszter beszéde, melyet még a legdühösebb ellenzéki politikus is szelleműsnak és gondolatokban teljesnek ismer el, nagyban, talán döntőleg hozzá fog járulni a magyar parlament két háza közt a békés együttműködés lehetővé tételéhez.

Szilágyi ékesszólása még azt a nehézséget is legyőzte, hogy a reform félnk de őszinte ellenzötinek megnyugtására logikus érrel és a becsületes ellenzök lelkiamereti meggyőződésének legszivesebb figyelembe vételével a meggyőző okoknak egész fegyvertárát szolgáltatva. A Szilágyi által a reform nélkülözhetlen volta mellett felhozott okok előszeretettel mozogtak a vallásfilozófia terén. Minden teologusnak, legyen akár katolikus, akár protestáns, el kell ismernie, hogy Szilágyi törvényhozói munkája felett csak az állam érdeke és az a legőszintébb államférfiúi szándék uralkodik s vezeti azt, hogy a nép vallásos érzelmét védje és előmozdítsa.

Ennek a valódi magyar államférfiúnak ebből az igazán keresztény vallásfilozófiájából és megszívlelésre méltó tanácsaiból bizony minden vallás püspökei sokat tanulhatnak, megtanulhatnak különösen,

hogy a néplélekre mindenkor hatékony minő eszközökkel ápolhatják a vallás szent érdekeit, az egyházi tekiatély jogos érdekeit és minő eszközökkel emelhetik ezeket az állam által is nagy tiszteletben tartott erkölcsi feladatuknak a magaslatára.

Szilágyi azt mondja, hogy ő igenis kívánja, a mint ez a törvényben kifejezésre jut, hogy a vallásos élet mély bensősége és őszintesége előmozdittassék. Ennek a nagy, erkölcsnemesítő feladatnak a teljesítését a törvény csak könnyebbé teszi az egyházaknak. Mert a vallási meggyőződés terén többé semmi állami kényszer sem léphet hatályba. Ezért elégheti ki az egyház az ő erkölcsi hatalmával a nép kebelében mindenütt kiirthatlanul gyökerező vallási szükségét és állami kényszer nélkül fentartathatja a nép szívében a hithűséget.

Példákkal bizonyította a miniszter, hogy a tények, melyek Magyarországon a népeletben naponta történnek, megelőzték a törvényt és ez által a reform kényszerítő szükséges voltát is megteremtették. Így pl. ha külföldről az anglikán, methodista, baptista vagy anabaptista egyház, vagy a külföldön s különösen Angliában létező számos egyházi közösség hivi Magyarországra vándorolnak, itt megtelepednek, megszerzik a magyar honosságot: a törvény gondoskodik róla, hogy ezek valamint Magyarország minden lakosa, a ki a törvényt tiszteli, kivétel nélkül teljes szabadságban, a hatósági kényszer zaklatása nélkül, teljesithetik vallási kötelességüket.

Hatalmas beszéde további folyamán vaslogikával bizonyította be a miniszter, hogy mennyire követeli az államérdek, hogy az alakulandó új felekezetek engedélyezése és a már létezők esetleges megszüntetése a kormány hatáskörében legyen. Ennyi és ily hatalmas érvelés ered-

ménye nem lehetett más, mint a miniszterelnök határozati javaslatának óriás többséggel elfogadása.

A pénzügyi reformok. A „Pol. Corr.” konstatálja, hogy az 1895. évben csupán a vaskapu-kölesön kibocsátásáról lehet szó, mely azonban 3 százalékos és nem 8 1/2 százalékos kölesön lesz. Sorsjegykölesön kibocsátását erre nézve sohasem tervezték. A parlament téli ülészaka alatt törvényjavaslatot nyújtanak be a szövetkezeti pénztárak felállításáról és szaktanácskozmányt hívnak össze az egyenes adók reformja tárgyában. A szeszgyedáruság életbeléptetését 1896. évre tervezik.

A serum Torontálme gyében.

Nagybecskerek, október 22.

Mióta Roux a hirneves francia tudós a Budapesten megtartott 8. ik nemzetközi egészségügyi congresszuson kijelentette, hogy a Behring-féle serum alkalmazásánál a difteritisz halálosági száma 50%-ról 25%-ra csökken, világ- és országsszerte megindult a mozgalom eszernek kipróbálására. Hieronymi belügyminiszter legott a „Stefania gyermekkörház” igazgatójának 500 frtot adott át serum beszerzésére, intézkedés történt a serumnak Budapesten való előállítására, Bécsben egy névtelen emberbarát 10,000 forintot áldozott hasonló célra, gyűjtő-ívek köröztetnek stb. s a világ minden klinikáin folynak a kísérletek, sok magánorvos is serumoz és a politikai lapok naponta dicsérik az immár általánossá vált gyógymódot.

Nemesen fellobogó lelkesedéssel tárgyalta közigazgatási bizottságunk is bugzó főispánjával a serum-therapiát és a megye alispánjának hatásos kezdeményezésére a tisztí főorvos Budapestre Bokai tanárhoz küldetett. Itt meggyőződtem, hogy a serum gyógyító ereje elvitázhatlan, azonban egyoldalú alkalmazása nem elégséges, mert éppen a súlyos esetek gége- és lég-

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Diri-diri-diri-dongó.

— Humoreszk. —

Írta: Rónaszéki Gnesztáv.

Mikor a „Felhő Klári” népszimű új volt és a „Diri diri dongó” nóta divatba jött; abban az időben udvaroltam én a feleségemnek.

Es a dongó nóta rövid időn olyan népszerűsége tett szert, hogy uton-utófélen azt énekelte akkor Debreczenben minden halandó.

A színházban sokszor tiszor is ismételték, megtörtént, hogy már nem birván szusszal, csak ugy susogtam az egészset; mindegy volt, jó volt ugy is.

Ha az utcán meglátott valaki, lett legyen az páholybőrű, vagy karzati publikum, meg nem állhatta, hogy el ne mosolyodjék; a maliesziósabb réss el is füttyülte utánam!

Majdnem híres ember lettem a révén!

Hanem annyi bizonyos, hogy a feleségemet a Dongónak köszönhetem.

Érdekes história ám ez!

Ugy történt a dolog, hogy abban az évben a dalárdával együtt művész-estélyt rendeztünk a színházban, a melynek tolytatása egy kis eszem, iszom, ugrándozom lett volna a megboldogult „Korona” vendéglő nagytermében.

A művész-estély az szép sikert aratott; hanem a lakomával felsültünk, mert a tele színház egész publikuma — hogy ha már a művész-estélyt végig élveste, jogot tartott a murira is, és ugy megtöltötte a „Korona” termeit, hogy mikor mi az öltözködés után oda jutottunk; leendő feleségemet, a kinek lovagja voltam, — csak életveszély kösött birtam becsőszakolni az ember-áradatba.

Helyről természetesen szó sem lehetett.

Be még csak befurakodtunk valahogy, hanem aztán kimenekülni, az már emberfeletti lett volna.

Az áradat sodort ide-oda; már azt hittem, hogy itt kell elveszni nyomorultul, mielőtt házasság-életem boldogságát élveztem volna.

Végre sok hányódás után megszánt benünket a jószágos fátum, egy természetes czivis alakjában.

— Nini a dongós! — kiáltja a derék polgár a hátam megett, a mint éppen egy asztal mellett sodort el a hömpölygő ember hullám.

— Nincs hely ugy-e? Itt az enyém! Ültesse ide a szép menyecskét — én már ugy is megettem a magam porcióját! — s azzal szépen derékon kapta szerelmem tárgyát és leültette; még meg is simogatta a hunczut; de akkor még azt is megbocsátottam neki.

Mielőtt megköszönhettem volna, elvitte az áradat mellőlem, magam is csak ugy maradhatam ott, hogy becsimpajkóztam leendő feleségem székének támlájába.

Gyermekeim leendő anyja dühös volt; megvető pillantást vetett rám és csak ugy foghegyről mondott annyit, hogy:

— Lássá ügyetlen! Est is csak a dongónak köszönheti, — most már legalább néssen utánna, hogy valami ennilót kapjak mert éhes vagyok!

Ennilót? Könyű azt mondani. Szaladgált ott ide-oda egy pár pinzér forma ember, de hogy azokból vagy egyet elcsipjen valaki — olyan ember még nem született ezen a csudar világon.

Kiabáltam, ordítottam; egy pár közülök meg is ígerte, hogy hoz valamit, de ez csak ígéret maradt!

Az asszonyka kezdett ideges lenni, —

hogy milyen tekinteteket vehetett rám, arra nem emlékszem, mert nem mertem a szemeköszé nézni.

Ha nagy keservesen elfoghattam egy-egy pinzért és gorombáskodtam vele, nem használt. Visszagorombáskodott.

Taktikát változtattam.

Ígertem nekik 2—5 frtig terjedő borralókat — (tessék nyugodt lenni, nem adtam volna meg) — nem használt semmit.

Az asszonyka duzzogott, le voltam sujtva. A kétségbeesés egy mentő gondolatot sugott az agyamba!

Kimegyek magam a konyhába!

Sikerült!

Csak kétszer taposták le a tyukszememet; csak háromszor löktek oldalba és csak a fél frakk szárnyát szakították le a testemről, a mig kijutottam.

A konyhában rettenetes látvány tárult elém! Egy óriási sparhert mellett állt a konyha uralkodója, a szakácsné; meglepő alak, természetnek átmérője — hogy sokat ne mondjak — lehetett ugy tíz méter körül; a sulya — azt is becsülöm kétszáz kilóra. Egy lábából zsirt öntött folytonosan a sparhertlyukba, a mitől rémes láng csapott fel és megvilágította a borzasztó jelenetet. A szakácsné körül 4 vagy 5 nympa szaladgált ide-oda — ki krumplit hómoza, ki húst lapitgatva. A konyhá többi részét pedig hosszám hasonló szerencsétlen emberek foglalták el, ékte len orditózással követelven valami peosenye félt; a mire a szakácsné mefistónói mosolylyal, de szakácsnői flegmával csak egyszerű „várjanak”-kal felelt; és öntötte tovább a zsirt a tűzbe és a felcsapó láng borzalmassá tette a képet.

Igy képzem magamnak a Dante-poklát; amint az ördögök a tüzet snitják és a pokol

Hivatalos melléklet nélkül.

cső-szüksülettel járván, ezen bajnak elhárítására az úgynevezett intubatio műtéte egy nem véres műtét az eddig alkalmazott vagy inkább ritkán végzett és a szülők rémítő képező gége- és légső-metszés helyett — okvetlenül szükséges. Ha ezt számba vesszük, a szülők reménye és hiszékenysége ugyan leszállítva, de elvéve nincsen.

E műtétre való vonatkozással ekként fejezte be Roux előadását: Notre conviction á ce sujet est si forte, que nous esperon bientot montrer par de faits, que le tubage est le complément de la serum-therapie. Dans l'avenir la tracheotomie (légső-metszés) sera l'exception un grand benefice des enfans.

Ezekhez képest a megye alispánja védoltás céljából 100 tveg rumot rendelt meg és egyben ellátja a járási orvosokat az új Dwyer-féle intubációs eszközökkel.

A megyeszerte megvalósítandó rendszeres gyógyítás céljából pedig az orvosok Nagybecskerekre egy értekezletre összehívattak.

Dr. Plechl Szilárd,
Torontál vármegye főorvosa.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 24. Tanítógyűlés Nagybecskereken.
November 3. A magyar olvasó-kör hangversenye.
November 12. Közigazgatási bizottsági ülés.
November 15-18. Országos vásár.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van, nők részére kedden és pénteken délután.

— **Kinevezés.** Nagyikindán a közel-muliban kreált rendőrfogalmazói állást Tellecsky Risztó polgármester Majnitsky Lukács jog hallgatóval töltötte be, ki felhatalmazást nyert arra is, hogy a kapitány távollétében előforduló és halasztást nem tűrő panaszos ügyeket is elintézzzen.

— **Hymen.** To dai Literaty Béla, a helybeli kir. törvényszék jegyzője tegnap esküdött örök hűséget Topavicza Deszanka, Topavicza Szergia Ujvidék város főszámvevője bájos leányának és Ujvidék legszebbjei egyikének.

— **Jótekonyság.** A nagybecskereki jótékony négyelet legutóbbi választmányi ülésében helybeli szegények segélyezésére 83 frtot szavazott meg, mely összeget azonnal ki is osztottak.

— **Arankatársulati gyűlések.** Az Arankavidéki belvizvéd és levezetési társulat e héten tartotta választmányi, ezt követően pedig közgyűlését, melyen folyó ügyeken kívül a következő tárgyak intézettek el. A conversio tárgyában kiküldött bizottság javaslata értelmében a kölcsönök convertálása kedvezőbb pénzügyi viszo-

nyok beállítását elhalasztotta a bizottság egyben felhatalmaztatott, hogy a szükséghez képest 150.000 frt függő kölcsönt folyó számlára felvehessen. Ezután megválasztották a fegyelmi bizottság tagjaiul ugyanazokat, e kik eddig voltak, továbbá az árvédelmi bizottság tagjaiul a régieken kívül a valkányi és óbábai vonalfőnököket, kik hivatalból tagjai az árvédelmi bizottságnak, — a póttagokul Szaján és T. Szt. Miklós községek bíráit. A javaslatba hozott 1895. évi munkaprogramm és költségelirányzat elfogadtattott. Roosz János főmérnök indítványára a katabái zsilipnek — mint most már céltalannak és költségeseznek — szétbontását elrendelték. A bolgártelepi, német-csanádi, szerb-nagy-szent-miklósi, egresi és szent-péteri határokon csatornázási czélokra elfoglalt területek megváltására vonatkozólag kötött egyezségeket a választmány jóváhagyta. A szivattyutelepek eddig ideiglenesen alkalmazva volt géppápolók állandósítása, a pálosin kívül kimondatott. Roosz János főmérnök indítványa folytán a társulatnál alkalmazott szolgásményzet felesketésével Velcsov József igazgató megbízott. Tábori Miksa valkányi vonalfőnöknek lemondása folytán valkányi vonalfőnöké Kovácsévics Miklós választmányi tag, Valkány község jegyzője választott meg.

— **A sirok ünnepe.** Közeledik a halottak ünnepe és a temetőben már száz meg száz kegyeletes kéz buzgólkodik a sirok és kripták illő módon való elrendeztetésén. Számos üzletekben, de meg a piacon is sirkoszoru mostanáig a legkelendőbb czikk, mivelhogy mindenki siet, hogy a halottak emlékének ezuttal is méltó díszszel adózhasson. A legkülönbözőbb nemű és alakzatu sirkoszoruk pompáznak a virágkereskedésekben és egyebütt és vevők közt ott vannak a szegények is, a kik utolsó krajczárjaik árán is rajta vannak, hogy drága halottaik iránt való kegyeletes megemlékezésüknek látható jelét adhasssák. Már csak hétnyi idő választ el bennünket attól a naptól, a mikor az örök nyugalom és pihenés tanyái, a temetők új díszben pompázva fényárban usznak és a hívők seregétül tódulnak kifelé, hogy buzgó imákban fohászodjanak az örök álmat alvók lelki üdvéért.

— **Lemészárolt család.** A perlaszi négyeszeres gyilkosság legifjabb tettese, Percz Alexa, aki a napokban a perlaszi fogházból megugrott, megkerült. A tizenkilenczéves gonosztevő Szerbiába igyekezett, de Titelen felismerték és letartóztatták.

— **Nagy szalmatűz.** Kis-Zomborból jelentik, hogy a napokban Rónay László földbirtokosnak holtmarosi majorjában nagy tűz pusztított, mely nagymennyiségű szalmát és pelyvát hamvasztott el. A gazdasági épületeket sikerült megmenteni. A tűz gondatlanságból keletkezett. Hodi Mátyás pástorfiu a szalmakaszal mellett tüzet rakott, hogy annál magát me-

lengesse. Mikor eltávozott, a tüzet, abban a véleményben, hogy egészen kialudt, ott hagyta s így valószínűleg egy eltévedt szikrától a szalma tüzet fogott.

— **Gyermekhalandóság Magyarországon.** A belügyminiszter által kiadott „Magyarország közegészségügye“ szerint az 1883. évben hazánkban 34.183 gyermek halt el difteritiszben és croupban. — 1894. évben ugyanezen ragályokban 49.481 gyermek szakadt el a szerető szülők édes köréből a hideg, sőtét sirba.

— **A nagybecskereki sakk kör** tegnap tartotta meg I. rendkívüli közgyűlését, melynél a tagok szép számmal jelentek meg. A tárgysorozatból a következő két pontot említjük meg. 1. Elnök indítványára Dr. Noa József európai híri sakkista, Magyarország sakk-királya, aki különösen városunkban a sakkjáték terén hervadhatlan érdemeket szerzett, nemkülönben résztvett a gráci, berlini és londoni sakk-kongresszuson, egyhangulag megválasztották a kör tiszteletbeli tagjává. 2. Elnök indítványára a közgyűlés elfogadja, hogy november első felében sakkversenyt rendez, melynek rendező bizottságába a következő urak választottak meg: Filkovits Boldizsár elnök, Rottenberg Béla jegyző, Rottenberg Jakab, Eckfeld Mór, Bielek Mihály választmányi és Guttman Dávid pártoló tagok.

— **Gyógyserum Pancsován.** Hogy a szegény gyermekek is részesülhessenek a tudomány e legújabb áldásában, a pancsovai vörös kereszt egyesület választmánya legutóbbi ülésében elhatározta, hogy gyűjtést indít s a befolyandó összeget a difteritiszben beteg gyermekek számára a serum beszerzésére az egyes gyógytárakhoz utalványt ad. A választmány a gyűjtést 100 koronával nyitotta meg.

— **Bányarobbanás Aninán.** Borzalmas bányarobbanás volt, mint levelezőnk távirja, tegnap reggel négy órakor az aninai Roma-oknában. A mély aknából eddig 15 halottat és 20 súlyosan megsebesültet szállítottak fel. A mentőmunkálatot folytatják. Az oravicziai bányakapitány és a főszolgabíró azonnal a helyszínére utaztak.

— **Radoszavlyevits főbíró bucsuja.** A pancsovai járás legközelebbi nyugalomba vonuló Radoszavlyevits Károly főszolgabírótól impozáns módon fog bucsut venni. E tárgyban a pancsovai járás községeinek a kiküldöttéi f. hó 19-én tartották meg Pancsován értekezletüket, mely alkalommal a bucsu-ünnepély módzatai a következőkben lettek megállapítva: 1. Az ünnepeltnak egy diszkötött hálairat adatik át, a mikor is Bohus Ferencz lelkész, Jahraus András bíró, dr. Popp Sándor orvos, és Bolgarics Szv. fognak magyar, német, román és szerb nyelven üdvözlő beszédeket mondani. 2. Bucsu estély rendeztetik, melyre a járáások küldöttségein kívül meg lesznek hívva a megye fő- és alispánja, Jabloncsky Miklós főszolgabíró, mint az ünnepelt utódja, Pancsova város hivatalainak és intézeteinek főnökei és a sajtó képviselői. 3. Minden község egy alapítványt alkot: „Radoszavlyevits Károly“ név alatt, mely alapítvány kamataiból minden év karácsonyján szegény árva fognak felruhásolni. Az ünnepély a hivatal átadást megelőző napon fog megtartani.

— **A munkás-egylet estélye.** Szombaton este szép társaság gyűlt össze az Ellmer-féle vendéglőben, hogy minél kedélyesebbé tegye az estélyt. A mulatságot Muray Károly 1 felvonásos vigjátéka „Virágfakadás“ nyitotta meg, melyben egyes szereplők, nevezetesen Dormuth Antal és neje, Gyuricsin Mariska és Grandjean Laura kisasszonyok, valamint Zachariás József és Rigó János urak derekasan kitétek magukért. Kittinő játéka a közönség sajosan megtapsolta. Est követte Bretsner vigjátéka „Das Räuschen“. Itt is úgy mint az előbbiben a szereplők igen szép sikert arattak. Jó játékkal különösen kitétek Dormuth Antal, Karácsonyi Rezsőné, Reber Anna és Dormuth Emma kisasszonyok, valamint Zachariás József és Weibl István és József urak. Az előadást tánc követte, melyen a következő hölgyek vettek részt:

Leányok: Grandjean Laura, Dormuth Emma, Reber Anna, Gyuricsin Mariska, Rosenthal Viktoria, Fechtig Borbála, Graszl Ssidónia, Lótz Éva, Grób Katicza, Feigl Klementine (Pancsova), Zigonyi Zsófia, Horák Mariska s még többek.

Asszonyok: Winterné, Szebesstiané,

tornázásban az elkárhozandó lelkék üvöltöttek borzalmasnál borzalmasabb tonusban.

Mit volt mit tennem, oda álltam a többi üvöltők közzé és elkárhozott hangon ordítottam, hogy:

— Szakácsné, ha Istent ismer, egy rostélyost!

Kutyába se vettek!

Hanem az egyik szolgáló leány észre vett, először rám bámult, aztán széthuzta bübajos ajkait és elkacagta magát.

Még egyszer megreszkiroztam:

— Az istenért egy rostélyost!

Az említett szolgáló felém irányította nem egészen tiszta mutatóujját és elkialtotta magát:

— Ni ni, a dongós!

— Hol? — kiáltja a rémtermetű szakácsné; és követte bájdus szemével a szolgáló ujjá irányát és amint ilyenformán szerény termetemet megpillantotta, óriási sóhajban tört ki, szétnyitván pelyhedző ajkait — mondom, hogy mintha a pokol torkát láttam volna — s astán a szolgálókkal együtt karban kiabálta:

— Az ám, a dongós, a dongós!

A kacagás átragadt az üvöltő lelkerekre is, vége lett a kiabálásnak, engem bámult minden ember és kacagtak, ki hogy birta.

Ez a comicus átka!

Mit bántam én azt akkor!

Felhasználtam a kedvező hangulatot, oda-furakodtam a szakácsné közelébe és esség hangon kezdtem neki rimánkodni:

— Kedves asszonyság (pedig ahogy volt kedves) — ha Istent ismer, adjon egy rostélyost, a boldogságom függ egy rostélyostól!

Erre astán megeredt ám az elátkozottak

körusa is, ordított valamennyi. — Nekem is! nekem is!

A konyha regensője rájuk se hederített. Egy pokoli gondolat cikázott át agyán s szóba állt velem:

— Adok lekem, magának adok legelőször, ha eléneklí a Dongót!

A pokoli kar rém ordítása ismét kacagássá változott, hanem én nem vettem ám tréfára a dolgot, szépen odaálltam a sparth mellé és a ssirláng rémes világítása mellett elénekeltem a mint dukál:

— Saj diri dongó.

Diri diri diri dongó!

Soha ilyen világitás, soha ilyen helyen, soha ilyen publikum előtt, soha ilyen hatással még nem ragyogtatta művészetét senki.

Megujrázták vagy kétszer, már nekem mind egy volt, fujtam kétségbeesve:

— Csak azért is diri dongó!

Megkaptam a rostélyost, gyönyörűen garnirosva, olyan porcaí volt, aminőt szakácsné csak szerelmes bakájának szokott készíteni.

A művészetemet compromittáltam ugyan, hanem a rostélyost vittem befelé diadallal!

Micsoda hatás a teremben!

Micsoda irigykedés az éhez emberiség részéről s micsoda ellágyulás szerelmem tárgyának szívében.

A mint jóllakott, rögtön megvallotta, hogy kész hozsám jönni feleségül.

Meg is tartotta szavát!

Dormuthné, Karácsonyiné, Weiserné, Mihályiné, Krikné, Gróbné, Bandisné, Lózné, Szeiboldné, öz. Borosné, stb.

— **Ártézi kut.** Basahidról írják lapunknak: Basahid községben 21 napi szakadatlan furás után 170 méter mélységnél szépfolyású, egészséges jó ivóvizet nyertek. A vállalkozó Momirov Miklós roggendorfi géplakatos dicséretére legyen mondva, hogy egész munkája a lehető legsimábban folyt. A 170 méter mélységet 92 mm. kútcsővel átmenet nélkül érte el. A víz perzenkénti 4 literrel indult meg s 5-6 napi saját fejlődés után ma perzenként 85 liter vizet ad. Az egész kut a községnek osekély 1500 frtjába kerül. (Boldog község! A szerk.)

— **Ártatlan áldozat.** Nagy kikindáról írják: Braun Miklós a nemzeti szálloda alkalmazottjának neje este hét órakor elment a Vleincs-féle házban lakó Singer Simonnéhoz látogatóba. Braunné semmit sem sejtve lépett be a nevezett ház kapuján, mire egyszerre egy bekormozott férfi eléje áll, megfogja, földhöz teperi és irtózatosan üti veri és összegabalyja úgy, hogy eszméletlen maradt ott a kapu bejárata alatt. A segélykiáltásra időközben kezdtek a szomszédok gyülekezni, de midőn est megsejtette a „kormos“, a ki nem volt más, mint a hástulajdonos, a ki más valakin akarta bossuját tölteni, de a sötéttségben félreismerte, a kaput hamar bezárta és elrejtőzött, eszméletlen hagyván ott áldozatát a kövezeten. Csak nagy nehezen sikerült az ablakon át a házba jutni és az ajtót kinyitni, a mi alatt az össze-vissza vert nő ott feküdt folyton. A rendőrbiztos, a kit időközben értesítettek a dologról, megjelent a helyszínén és ott Vleincset letartóztatta dacára annak, hogy konokul tagad mindent. Egyébként az egész esetet a rendőrség az ügyészséghez tette át.

— **Van szerencsém a t. cz. közönség b. tudomására hozni, hogy őszi bevásárlási utamat befejezve Bécsből hazatértem és most a legújabb divat szerinti női konfekciókból, u. m. gallérok, pelerine-ek, capes, kabátok és esőköpenyekből dus raktárt tartok az őszi idényre a legköltségteljes és a lehető legolcsóbb árak mellett. Minden hölgyet a saját érdekében tisztelettel figyelmeztetni bátorkodom, hogy szükségletei fedezése előtt a legnagyobb szakértelemmel összeállított áruraktáramat szíveskedjék megtekinteni.** Kovács Gedeon.

S z i n h á z.

A 2-ik felvonás. — Szerelmi varázsital.

Première nyitotta meg a szombat esti előadást: Jurkovic Aladárnak, a korai elhunyt fiatal írónak, A 2-ik felvonás című egy felvonásos melynek cselekményét már egy ízben ismertettük. Az a géne, a mi a tehetséges író és a Torontál közt fennállott benső viszony következtében tollunkat az élő Jurkovic munkája megítélésénél feszélyezné, a holdogtalan ifju elhunytával sajnos megszünt s mi sem tartóztat bennünket vissza annak kimondásától, hogy A 2-ik felvonás elegáns folyékony nyelvzetben, szellemes dialogusokban és helylyelközzel brilliáns ötletekben jeleskedő mű, a mely az országnak bármely színpadán is meállaná a helyét. Bizonyosság rá az a benső megelégedésből fakadó s minduntalan kitörő jóistü derültség is, a melylyel műértő közönségünk a darab élénken perdülő s diskret komikumot lehellő jeleneteit kísérte. Az a sürű taps és tetszésnyilvánítás, a mely a darab folyamában és a függöny legördültekor felhangzott, a győpösödő hanttal szemben borongó melankoliára hangoló approbációja volt annak a vélekedésnek, a mely a messze idegenben szeméit lesárt költőnek sikereiben bővelkedő jövőt jósolt. Az előadók csak részben járultak hozzá a siker emeléséhez. Holéczy Ilona, ez a ssini adományokban éppen nem szükölködő színésznő alighanem abban a vélekedésben volt, hogy szerepe nem érdemli meg, hogy tehetségéből valamit rápazaroljon, mert amolyan hanyag noblesse szel, előkelőséget szenvelgő nonchalance-szal siklott, jobban mondva lebegett el rajta. A néző, őt látva, az hihette vala, hogy neki a darabhoz semmi köze, ő csak amolyan benevolus auditor akitől szép, ha jóakaró semlegességgel viseltetik a darab irányában. Olyan forma volt a dolog, mint — boocsánat a hasonlatért — mikor az egyes billiárdművész, hogy műnyelven szóljunk, ollaszíroz egy tuleszszerepre becsült lökést.

Összinte sajnálattal látjuk az oly szép reményekre jogosító művészpályát ezen a veszedelmes lejtőn. Szobenyi, akitől csakugy nem tagadhatjuk meg színpadra való rátermettséget, hanyatt homlok rohan azon az úton, amely a modorosság fertőjébe vezet. Hányi-veti szeleskedése, burlesk bohóságokhoz illő mókái teljeseen kiforgatták szerepét abból a szalonias könnyedségből, amelylyel azt a szerző felruházta. Hiszen, kérjük szeretettel, más a Charlie nényje és más egy szalonvigjáték, más a harlekin bolondozása és más a szalonember csevegése! Est csak igazán felesleges volna magyarágatni. A nemtörődömség és modorosság sivatagjában valóban kellemes pihenőt csak Kápolnay Irén természetes alakítása nyújtott. Könyves és Kövi egészítették ki az ensemblet. A rendezés hiányos voltának illusztrálásul lehetetlen még végül egy esetet fel nem jegyeznünk, amely különösen a hölgyközönség körében volt különféle megjegyzés tárgya. A szereplők egyike (Holéczy Ilona) azzal megy a kulisszák mögé, hogy átöltözzék és visszatér a színpadra — ugyanabban a ruhában, mint a melyben elment. Csekélység, de színtomatikus jelentőségű arra a fitymálásszerű indolenciára nézve, amelylyel a rendezés a közönség ép látó és halló érzékei iránt viseltetik. — A premieret egy kedves pástor idill, a Szerelmi varázsital követte. A finom hangszerelésű zene egyes interpretatorokra talált a két főalak személyesítőjében: Bácskai Julesában, aki igen fess vendéglősné volt és dalait szépen énekelte és Kenedicsben, aki ezuttal nem bánt olyan pazarul hangdinamikájával és néhány szép hangjával elismerő tapsokat aratott. K.

Marsca az ezred leánya.

Szintültig megtelt nézőtér tapsolt és ujjongott tegnap este a táborélet ez eleven, színgadag képének. A tapsok javarésze Bácskai Julesának szült, aki tegnap is megmutatta, hogy igazi terrenauma mégis csak a népszínművek természetes világa. Kissé nyers és darabos partnere volt Földváry, akinek egy-két dala azonban tetszett. A többiek is igyekeztek, hogy a régi népszínművek eme legrégibbe most is mint már számtalanszor megtegye a hatását.

T á v i r a t o k.

Az udvar Budapesten.

Budapest, október 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A királyi pár tegnap déli 12 óra 43 perczkor Budapestre érkezett s a pályandvaron nyitott kocsiba szállva, az óriás közönség szüntelen óvácsziói közt a budai várba hajtatott. Este az udvarnál fényes fogadás volt, amelyen az összes minisztereken kívül Vasary hercegprimás, Schlauch, Császká és Schuster egyháznagyok s számos diplomata jelent meg. Adott jelre a megjelent urak és hölgyek sorfalat képeztek, mire ő felségeik megjelentek: a király karján a királynét vezetve. A királyi párt követték József főherceg Klotild főhercegnővel, majd a koburgi herceg nejével. A király Wekerlével, Tisza Kálmánnal és Apponyival és az orosz konzullal beszélt hosszasan, a királyné pedig az összes minisztereket tüntette ki megszólításával. Cercle után a királyné a melléktérembe vonult, ahol gróf Andrássy Aladárné az arisztokracia fiatal nőtágait mutatta be a felséges asszonynak.

A reformok szentesítése.

Budapest, okt. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház elnöke a képviselőház és a főrendiház két jegyzőjével tegnap elkészítette a polgári házasságról, a gyermekek vallásáról és az anyakönyvek államosításáról szóló törvényjavaslatok

legfelsőbb helyre való előterjesztésének szövegét. A szentesítés rövid idő múlva bekövetkezik.

Egy iskola jubeliuma.

Budapest, okt. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tegnap huszonöt éve nyitotta meg az országos nőképző egyesület zöldfa-utcai iskoláját. A tegnapi évforduló alkalmával az intézet volt tanítványai, kik közül számosan a fővárosi társadalom ismert alakjai, ma igen nagy számban megjelentek, többek között még gyászban Ruttkayné Kossuth Lujza is, aki az ünnepség programját mindvégig a legnagyobb figyelemmel kísérte. Csiky Kálmán egyetemi tanár megnyitó beszédében az intézet történetét vázolta röviden, megemlítvén, hogy mikor az intézet 1869-ben 12 növendékkal megnyitott, Zichy Antal, a főrendiház és az akadémia tagja volt a tanfelügyelője. Ma az intézet növendékeinek száma 365, évi szükséglete pedig 45000 forint. A tanári kar a mai nevezetes nap emlékeül 2000 koronás alapítványt tesz. Az utolsó szónok Szász Károly református püspök és az intézet volt tanárának megható beszéde után a szép ünnepség véget ért.

A haldokló czár.

Budapest, okt. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A czár legújabb jelentések szerint az elmúlt éjjel jobban aludt: étvágya valamint általános állapota javult.

Budapest, okt. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Livadiából telegrafálják: Sándor czár a következőket táviratozta Dolgorucki hercegnőnek:

Nagyon gyöngé vagyok, de jobban érzem magam. Remélem, hogy felgyógyulok.

Sándor.

Budapest, okt. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma délben érkezett telegrammok tudatják, hogy az orvosok még csak keddig remélik a czár életét megtartani. Hétfőn menne végbe a trónörökös és Alice hercegnő esküvője.

Budapest, okt. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Udvari körökben a czár és trónörökös közt történt heves összezördülésről suttognak, amely mélyen megrendítőleg hatott a czárra.

Nagybecskereki városi színház.

Bérlét szünet. Idény-előadás 16.

Hétfőn, 1894. október 22-én:

TOT LEGÉNY AMERIKÁBAN
Utazás Chicagóba.

Énekes bohózat 6 felvonásban. Irta: D'Amant Leo, nagyrosította Komor Gy. (Rendező: Kövy. Karnagy: Simándy.)

1. felvonás: „Indulás Amerikába.“ 2. felvonás: „Az „Iris“ fedélzetén.“ 3. felvonás: „A vadak között.“ 4. felvonás: „Tárgyalás a bíróság előtt.“ 5. felvonás: „Szépségverseny.“ 6. felvonás: „Budapest.“

S z e m é l y e k:

Papanek Dani, tót legény	Könyves Jenő
Marinka, jegyese	Köviné Julia
Mokus Irma, primadonna	Fejes Lidi
Vadas Béla, impressárió	Szobenyi A.
Man lelblüh Aron, bankár	Ferenczy Frigyes
Sára, felesége	Erdélyi Otília
Panyóka Máté, háziur	Kövi Ede
Lili,	Berkes Etel
Mili,	Kádas M.
Csilli,	Rónay R.
Tili,	Szállágyiné.
Vili,	L. Barcsi Vilma
Biri,	Kövi Juliska
Boldizsár, hájtulajdonos	Vihary M.
Bolton, hajóskapitány	Leővey József
Steffen, kormányos	Delli Henrik
John,	Pásztor János
Villy,	Hernády J.
Milka,	Mékó Ersei
Ilka,	Kápolnai Irén
Csilli,	Hernády J.
Csohi,	Kalocsai
Trutu,	Makainé.
Titi,	Mikszay J.
Barna Emée	S. Molnár Vilma
Churchil, békebíró	Lágh Jenő
Hari,	Kiss József
Knoll,	Pásztor J.
Utozaspró	Kalocsai
Pinczár	Vihari Lajos
Kalóvezér	Lágh Jenő

Kezdeté fél 8 órakor.

Holnap kedden színpadon kerül: „A dolovai nábob leánya“.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

H i r d e t é s e k.

Czukrászda a pénzügyi palotában.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy czukrászdámat áthelyezve — a pénzügyi palotában — rendeztem be. (Jókai-utca) Tudatom egyidejűleg, hogy lakodalmak, keresztelők, bálók stbre vonatkozó megrendeléseket a lehető legjutányosabban és a legnagyobb gondal eszközölöm. Főtörökvésem mindég az lesz, hogy megrendelőimet a legpontosabban és lehető legjobban kiszolgáljam.

Mély tisztelettel
Veit Antal,
czukrász.

(769—3.2)

Lakatos-
Esztergályos-
Öntő-
Mintaasztalos-
Mázoló-

tanoncok

(762—3.2)

azonnal felvételnek
az első délmagyarországi gépgyár,
vas- és fémöntőde
részvénytársaságnál
Nagy-Becskereken.

10.286. köz. sz. 1894.

(757—2.2)

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Kikinda r. t. városnál üresedésben lévő városi mérnöki állásnak választás

tás utján betöltése czéljából a pályázat ezennel kiiratik.

Ezen állással évi 1200 frt fizetés és 300 frt lakbér élvezete van összekötve.

A pályázni óhajtó okleveles mérnökök felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Torontálvármegye alispánja nagyságos Daniel László urhoz czimezve alólírott polgármesterhez folyó évi november hó 15-ik napjáig annál is inkább nyújtásák be, mert a későbbben érkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy Nagy-Kikinda városban, mely 23.000 lelket számlál, a városi mérnöknek alkalmá van, magán-gyakorlatot is tüzni.

Kelt N.-Kikindán, 1894. évi október 15. én.

Tellecsky s. k.,
polgármester.

Elutazás miatt

kitűnő új zongorák, szép butorok, képek, szőnyegek, és konyhabutorok szabad kézből előadók.

Valamint egy három szobából álló lakás kiadó.

Bővebb értesítést ad

Ludwig

(763—1.1)

Váralja-utca 9. szám.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sóbsorszesz-készítményem — keletkezésénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra hék nyomtatásban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általánosan elismert kitűnő báziszsz; különösen a bedörzsolés-kenő-, gyuró-gyógymódnál (massage) igen jó hatása. Ajánlható egyszersmind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén fejmosásra is a hajidegek erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.

Védjegy 319. és 320. sz.

Brázay Kálmán Budapest, IV. ker., Múzeum körút 23. sz.

Kapható Nagy-Becskereken: Haidegger Ödön, Rosa Béla, Zimmerer A., Szavits J., Kadelburger Lipót, Schlesinger G., Schnitzler Lipót, Konkoly L., Fritz Pál özv., Naek Gyula, Somjai Sándor, Deixner Lipót, Csada K., Schneller Gyula, Amend Rezső, Billitz János, Prandell Rezső. (765—3.1)

Pleitz Fer. Pál

Nagy-Becskereken

Uri-utca 3-ik és Zápolya-utca 1-ső szám alatt

ajánlja dusan felszerelt

nyomatványraktárát.